

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

**Святий Апостол і
Євангелист Лука**

**The Holy Apostle and
Evangelist Luke**

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ

kutash@unicorne.org



«[Т]ому й я, все від першої хвили докладно розвідавши, забажав описати за порядком для тебе...» (Євангелія від Луки 1:3)

На 31-го жовтня за григоріанським календарем (це – 18-го жовтня за юліанським), коли багато-хто справляє світське свято «Галовін» (що затримало однак церковну назву, бо ж по-англійському ця назва відповідає словам «Навечір'я Всіх Святих»!), Церква святкує пам'ять Св. Апостола й Євангелиста Луки.

Цій чудовій людині Християни завдячують дуже багато того, що розуміють про безмежну ласкавість, милосердя і співчутливість Господа, Який і словами й життям проявляє нам Отця Небесного. Апостол Павло, якого

“[I]t seemed good to me also, having had perfect understanding of all things from the very first, to write to you an orderly account” (The Gospel According to Luke 1:3)

On October 31 on the Gregorian Calendar (which is October 18 on the Julian), when so many are celebrating the secular holiday which still bears the ecclesiastical name of Halloween (which means “the Eve of All Hallows’ [i.e. All Saints’] Day”), the Church celebrates the memory of the Holy Apostle and Evangelist Luke.

It is to this amazing man that Christians owe a great many of the insights they have into the infinite kindness, mercy and compassion of the Lord, Who by His words and life reveals

постійно підтримував і акомпанував Лука в його місійних подорожах та трудах, дав йому назву «Улюблений Лікар» (Колосян 4:14) і на цій же назві його найкраще й знаємо.

Здається, що Лука – єдиний автор у Новому Завіті (а навіть у Біблії) – неєврейського походження. Він був уродженцем великого міста Антіохії в Сирії (біля сучасного міста Антакії у південній Туреччині), де вперше послідовники Христа назвали Християнами, згідно з Книгою Діянь Святих Апостолів, яку написав Лука, як продовження своєї Євангелії (11:26), що присвячена Теофілу (що означає «любитель Бога»), губернатору римської провінції Ахаї у західній частині Греції. Він мабуть став послідовником Христа, навернувшись перед тим на елліністичний юдаїзм, який читав Старий Завіт у грецькому перекладі Септуагінті. Як послідовник Христа він посвятив йому свою поважну освіту в філософії, медицині та мистецтві.

Є декілька Ікон Божої Матері, які дійшли до наших днів, які, як кажуть, були написані Св. Лукою. Та найкращі описи Марії і її Сина, нашого Господа Ісуса, походять від слів його Євангелії. Інтимні спостереження про життя Святої Родини та походження Ісуса, що походять від знайомства Луки зі Св. Матір'ю – чи то особисте чи через сучасне йому усне передання – навіть спонукали декого назвати цю Євангелію Євангелією від Марії.

Від Луки ж довідуємось ми про Благовіщення. Слова до широковідомої Молитви «Богородице Діво, радуйся» походять від вітання Архангела Гавриїла до Марії, як подане в Євангелії від Луки. Через Луки довідуємось про походження Святого кузена Ісуса, Івана Хрестителя (якого православні переважно називають Іваном Предтечею). Від Луки ж чуємо чудову Притчу про Блудного Сина. Це він оповідає про розбійника,

the Father to us. The Apostle Paul, whose continual companion Luke was in his missionary travels and travails, calls him “the Beloved Physician” (Colossians 4:14) and it is by this title that he is best known.

It seems that Luke is the only author in the New Testament (and indeed in the Bible) who was not of Hebraic origin. He was a Gentile, a native of the great city of Antioch in Syria (near the modern city of Antakya in southern Turkey) where followers of Christ were called Christians for the first time, according to the Book of Acts which Luke wrote as a continuation of his Gospel (11:26) dedicated to Theophilus (which literally means “lover of God”), the governor of the Roman province of Achaia in the western part of Greece. He may have come to follow Christ as a convert to Hellenistic Judaism, which read the Old Testament in its Greek translation, the Septuagint. As Christ's follower he consecrated to Him his considerable education in philosophy, medicine and art.

There are several Icons of the Mother of God which have come to our time which are reputed to have been written by St. Luke. However the best known depictions of Mary and her Son, our Lord Jesus, have come through the words of Luke's Gospel. The intimate glimpses into the life of the Holy Family and of Jesus' origins provided by Luke's acquaintance with the Holy Mother – either personal or through contemporary oral tradition – have even prompted some to call his Gospel, the Gospel of Mary.

It is through Luke that we hear of the Annunciation. The words to the well-known prayer: “Rejoice, o Virgin Theotokos” (known in the Catholic West as “Hail, Mary full of Grace”) are from the salutation of the Archangel Gabriel to Mary given in Luke's Gospel. Through Luke we know of the origins of Jesus' holy cousin, John the Baptist (usually called John the Forerunner by the Orthodox). Through

який визнав Ісуса на Хресті і зразу отримав запевнення Раю. Яке ж це джерело надії для людей, що зі страхом стрічають кінцевий момент земного життя і відхід у містерію смерті!

Через Луку ми чуємо перший зі сімох висловів Ісуса на Хресті: «Отче, відпусти їм, бо не знають, що чинять вони!...» (23:34). Це ж Лука розказує про блудницю, що обмила ноги Ісуса своїми сльозами в домі Симона Фарисея (7:36-50),- подія що так ясно проголошує ласкавість і співчутливість нашого Господа, що запрошувала – й далі запрошує – всіх відкинутих і забутих, прибитих гріхами своїми чи інших, прийти до Нього, щоб отримати прощення і виликування душі й тіла.

Лука продовжує проголошувати Господню Євангелію спокою та примирення не лише своїми словами, натхненими Святим Духом, але навіть і його Святими Мощами. Він напевно помер Мучеником, розп'ятим чи повішеним на оливковому дереві в Віотії біля старинного грецького міста Фівів, приблизно в віці 84 літ. Його гробниця у тому місті притягає до себе паломників до нині. У жовтні 1992 р. Єпископ Падуї (відоме, як місто походження Св. Антонія Падуанського, учня Св. Франциска Ассізького, до якого часто звертаються з проханням допомоги знайти загублене), в Італії, Антоніо Матіацо, отримав листа від грецького православного Митрополита Фівійського, Ієроніма (Ляпіса), що в сучасну пору є Архієпископом Афін, Первосрархом Церкви Грецької. Митрополит просив «значного фрагмента» Мощів Св. Луки, щоб покласти їх у приміщенні його гробниці.

Це дало привід науковим дослідженням, які підтвердили автентичність Мощів і історичність передання про них, як знаходимо в англійській мові ось тут: traces-cl.com. Після цього Єпископ Антоніо так і приніс

Luke we hear the magnificent, stirring Parable of the Prodigal Son. He is the one who tells us of the thief who acknowledged Jesus upon the Cross and immediately received the assurance of Paradise. What a source of hope this has been for people fearfully facing the final moment of earthly life and departure into the mystery of death!

Through Luke we hear the first of Jesus' seven sayings upon the Cross which is: "Father, forgive them, for they know not what they do" (23:34). It is Luke who tells us of the prostitute who washed Jesus' feet with her tears in the house of Simon the Pharisee (7:36-50) which so clearly proclaims the kindness and compassion of our Lord which invited – and invites – all the outcast and forsaken, beaten down by their own or others' sin, to come to Him to receive forgiveness and healing of soul and body.

Luke continues to proclaim the Lord's Gospel of peace and reconciliation not only by his words, inspired by the Holy Spirit, but even by his Holy Relics. He most likely died a Martyr, crucified or hung upon an olive tree in Boeotia near the ancient Greek city of Thebes, at about the age of 84. His tomb in that city attracts pilgrims to this day. In October 1992 the Bishop of Padua (famous as the home of St. Anthony of Padua, disciple of St. Francis of Assisi, frequently called upon to help find lost objects) in Italy, Antonio Mattiazzo received a letter from the Greek Orthodox Metropolitan of Thebes, Hieronymos (Liapis), currently the Archbishop of Athens, the Primate of the Church of Greece. The Metropolitan asked for "a significant fragment" of the Relics of St. Luke to be placed on the site of his tomb.

This led to scientific studies that confirmed the authenticity of the Relics and the historicity of the tradition surrounding them (: traces-cl.com). After this Bishop Antonio did indeed bring the

Митрополитові ребро з тіла Св. Луки, найближчого до його серця,- черговий сучасний приклад зростання любові та ласкавості поміж довго розлучених родин Християнства, що безумовно приносить Євангелисту багато радості та про що він напевно й молиться перед Престолом нашого Всемилоствого та Вселюблячого Спасителя. На 22-го грудня 1997 р. Мирю появилось на мармурі гробниці Луки, і його інтер'єр став пахучим до нині. Оливкове дерево, що, як кажуть, є те, на якому Апостол прославив Господа своєю мученицькою смертю, далі росте з правого боку цвинтаря в Фівах.

Нехай наш Господь, Який покликав і дав потужну зброю Своему Слузі і Учневі, Луці, приносити Свої спасаючі Слова Своему улюбленому творінню, продовжує притягати кожного з нас до огнища Його любові, щоб ми могли заносити його у кожний закуток нашого життя - і цієї планети, з якою Він так рішучо ідентифікує Себе. Амінь.

Metropolitan the rib from St. Luke's body closest to his heart, providing one of many examples in our times of the increase of love and kindness between the long-separated families of Christianity, which certainly brings the Evangelist immense joy and for which he undoubtedly prays before the Throne of our all-merciful and all-loving Saviour. On December 22, 1997, Myrrh appeared on the marble of Luke's tomb, and its interior continues to be fragrant to this day. The olive tree which is said to be the original one upon which the Apostle glorified the Lord by his martyr's death still grows to the right of the cemetery in Thebes.

May our Lord, Who called and mightily equipped His Servant and Disciple Luke to bring His saving Word to His beloved creation, continue to draw each of us to the fire of His love, so that we might bear it into every nook and cranny of our lives and of this planet with which He so decisively identifies Himself. Amen.